

zetiségi politika kérdéseivel foglalkozva rámutatott azokra a felmért eredményekre, amelyeket a megértő magyar nemzetiségi politika felmutathat.

A hadigondozás kérdése kapcsán hangsúlyozta, hogy

a polgári életbe kikerülő, gondozásra szorulókat elhelyezkedése, istápolása és figyelemmel kísérése minden tekintetben meg fog felelni a szociális gondolatnak és hazafiúi kötelességnek.

A miniszterelnök ezután köszönetet mondott Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszternek kitünő munkájáért.

Lukács Béla tárcanélküli mi-

A belügyi tárca költségvetése

November 16-án a képviselőház a belügyi tárca költségvetését tárgyalta. Hunyadi-Buzáss Endre előadó ismertette a tárca költségvetését, amely bátran nevezhető a szociális költségvetésnek. A szociális kiadások tételét mintegy 120 millióval mutatták felül az idei, hasonló című kiadások összegét.

A tárca költségvetése kapcsán elhangzott felszólalásokra nagy beszédben válaszolt Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter.

niszter, majd Antal István nemzetvédelmi és propagandaminiszter szólt fel ezután. Antal István nagyszabású beszédében kifejtette, hogy

a nemzetvédelmi propaganda célja: örökös a magyarság lelki és társadalmi frontjának erősítése és helytállása fölött; erősíteni a belső arcvonalat; fenntartani és fokozni a magyarságnak a jövőbe és igazságos ügye felülkerekedésebe vetett hitét.

Ismertette ezután azokat az eszközöket, amelyeket nagyfontosságú munkájában igénybevesz. Antal István nagyhatású beszédét nagy taps és éljenzés követte.

A Ház ezután általánosságban elfogadta a miniszterelnök és kisebb tárcák költségvetését.

Beszédében különösen részletesen foglalkozott a szociális kérdésekkel és az ONCSA tevékenységével, majd annak hangsúlyozásával, hogy tárcaja teendőit párt-politikailag elfogulatlanul látja el, kérte a képviselőház költségvetésének elfogadását.

A Ház hosszasan ünnepelte a belügyminisztert, majd általánosságban elfogadta a belügyi költségvetést.

A képviselőház elfogadta a feketepiacon eladók és vásárlók szigorú megbüntetéséről szóló törvényjavaslatot

A képviselőház november 11-én folytatta a nemzet gazdaságról szóló törvényjavaslatot, amely a feketepiacon eladók és vásárlók szigorú megbüntetéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta.

Az ülés megnyitása után a képviselőház gazdasági bizottságának jelentését fogadta el a képviselők és a Ház tisztikarának tiszteletdíja felméréséről, majd folytatották a feketepiac megrendszabályozására vonatkozó javaslat általános tárgyalását.

A hozzászólások után Rodocsay László igazságügyminiszter szólt fel és indokolta a törvényjavaslat tervezett intézkedéseit.

A miniszter felszólalása után a Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Ezután egyhangúlag elfogadták az örökbe fogadást szabályozó törvényjavaslatot. A Ház november 12-én a költségvetés tárgyalását kezdte meg.

A Kormányzóhelyettes özvegye vállalta a levente-leány-mozgalom védnökségét

Vitéz nagybányai Horthy Istvánné főmelméltője elvállalta a levente-leány-mozgalom magas védnökségét. Leányifjúságunk nagy nemzeti megmozdulása, a levente-leány-mozgalom, ezzel új erőt, biztatást kapott. Sok ezer magyar levente-leány köszönti legfőbb védőszülőjét, aki példájával, áldozatos életével és munkájával a levente-leány-mozgalom célkitűzéseinek megvalósítását még inkább lehetővé teszi. Személye biztositani fogja, hogy a levente-leányok erkölcsi, szellemi és testi nevelése a család és haza szolgálatában valóban az új, nem magyar női ideált valósítsa meg.

Rendelet a mozgalom szervezetéről

A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki az önkéntes levente-leány-mozgalom szervezetéről.

A rendelet szerint az önkéntes levente-leány-moz-

galom célja az, hogy a leányifjúságot a hagyományos női erények szellemében való nevelés útján a haza és a család szolgálatára, különösen pedig a magyar anya feladataira és a honvédelmi szolgálatra előkészítse. A levente-leány-mozgalom működését keresztény vallás-erkölcsi alapon, a női lélek sajátos tulajdonságaihoz alkalmazkodva és a női nevelés többi tenyezőivel; az egyházzal és az iskolával összhangban fejtí ki.

A mozgalom foglalkozik a leányok vallási ismereteinek bővítésével, a vallásos életmód gyakorlásával — természetesen — a levente-leányok vallásfelekezeti szabályai szerint és lelkesítő közreműködésével történik.

Levente-leány lehet önkéntes jelentkezés alapján minden 10. és 19. év közötti magyar állampolgár leány, aki a rendeletben megkívánt feltételeknek megfelel.

A rendelet részletesen szabályozza a levente-leány alakításának feltételeit. A csapatokat tanterületenként a kerületi levente-leányvezető fogja magasabb szervezeti kapcsolattal. A kerületi levente-leányvezető munkájában a kerületi Levente-leány Tanács támogatja.

Az egész mozgalmat a vallás- és közoktatásügyi miniszter felügyelete alatt a levente-leányok országos vezetője irányítja. A levente-leányok országos vezetője az ifjúság honvédelmi nevelése és a testnevelés országos vezetőjének van alárendelve. A levente-leányok országos vezetőjét működésében az Országos Levente-leány Tanács támogatja.

Az elveszett postacsomagokért ötkilónként 25 pengő kártérítést adnak

A hivatalos lap november 14-iki száma közli a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendeletét a belföldi forgalomban értékpapírváltás nélküli feladott postai csomagokért adható kártérítés legmagyobb összegéről. A rendelet szerint, ha a megsemmisült csomag teljes súlya nem haladja meg az egy kilót, 5 pengő,

egy kilótól 5 kilóig 25 pengő, 5—10 kilóig 50 pengő, 10—15 kilóig 75 pengő, 15—20 kilóig 100 pengő, 20 kilón felül minden megkezdett 5 kiló után további 25 pengő a kártérítés összege.

A rendelet a november 15-től kezdődően feladott postai csomagokra érvényes.

ÜTKÖZET

(M. kir. 2. honv. haditudósító század. Bodogi László hdp. őrm.)

Először csak tompa puffogásokat hallunk, ahogy közeledünk a löszerszállító gépkocsin, elsővonalbeli bevetésünk színhelyére. Jól kivehető az aknabecsapódás... Már halljuk a géppuska koleszást... Egyes lövészek tarkítják a harcizajt...

Feltesszük a sisakjainkat, mert egy-egy eltévedt golyó fáradtan zizeg közelünkben, hogy erőteljesen a porbámuljon. Szeretnők megövellni az óvatosan zakatoló gépek sebességét, hogy melőbb az őrtálló magyar baka mellé állhassunk.

Jobbra a bolsevista akna által felgyújtott templom füstje egyenesen száll az ég felé.

Már közvetlen közelünkben szólnak a géppuskák. Kocsiikkal a vedett löszerrakodó helyre tolatunk.

— Főhadnagy úr! Szakaszadál átfésüli az arcvonal központi részét és balszárnyát! — hangzik a zászlóaljparancsnok alezredes határozott parancsa.

A főhadnagy ugrik, hogy a parancsot végrehajtsa... Rövid utasításokkal eligazítja szakaszát: „Ez a géppuska raj közepén halad... a másik a számalom irányában... én a balszárnyon...” — A szakasz már el is tűnt szökellve a kukoricásban.

Jelentkezünk, esanathozást kérünk. Zászlóalj-figyelői beosztást kapok és elfoglalom egy „magas-figyelőt”. A hatalmas nyárfáról látom az egész arcvonalszakaszt... Az orosz aknavető tervszerűen veteli a jobbra elterülő falut. Csak fejeze: hováedünk minemnek benn. Egyre-násra lobbannak lángra a számalattok, deszkából, gerendák-ból eszolt orosz vískók. A közeli házak lángja szinte idelemelegit.

A bevetett szakasz lapulva kuszlik előre... Jobbról egyes lövészek kapunk. A „bolsi” nagyon jól rejti magát, de a mi géppuskánk sem rest „belenyír” a kukoricába. Három-négy ellenségész katonát látok szökellve menekülni.

Most a jobbszárnyon, az égő falu felől, látok egy 15—20 fős bolsevista csoportot a kukoricában szálángozni... Kicsit tanakodunk, aztán leszállást foglalnak. Kis asójjakkal szaporán fészkelik magukat a földbe.

A szakasz jobbszárnya már ötven méternyire megközelítette az ellenállás-fészket... Most a bolsevisták tüzeini kezdnek, de a miénk is jól fedve harcolnak. Kézigránátokat dobunk, majd okosm, hátrábbhúzódnak... Nem tudjuk meg, milyen erővel állnak szemben.

Az alezredes úr elrendeli, hogy egy raj támadja hátba a bolsikat... A raj máris indul... Ahogy odapillantok, már csak néhány fészket látok a bolsevisztől... Még nem vehették fel az érintkezést az ellenséggel, mert köztük húzódik egy hosszú, zsupfeldeli püta és számalakal... Ebben a pillanatban az egész pajta nagy lobbanással lánggyúll... A rajparancsnok nem vesztí el lélekjelentét: raját két részre osztja, a pajta két végére... Feszülten figyelek...

Zzzzzzzzz... hangzik fölöttem a nyárfá levelei közt... A fa törzshézag lapulok és a géppisztoly csattanások irányában figyelek... Az égő falu utam elszabadult állatok menekülnek a lángok elől...

Sirdogoló asszonyok és gyerme-

kek kaporodnak egyik másik udvarban... Nagy roppanással beomlik a templom... Jobbra fölem száz méterre két ház még meg égi! — Feltevésem szerint innen kaptam a tüzet. Járór indul kéziránattal és géppisztollyal felszerelve, hogy elvegye a vörösök kedvét az alattomos lövöldözéstől.

Az égő püta mellett felsorakozott raj tüzeini kezd. A füstfüggönyön át bátran tör előre a raj... A „bolsik” mesterei a beásásnak. Alig fél óra alatt már jól kiépiett lövészetekből tüzelnek. Ez megreheztíti a raj munkáját... Már kéziránátok robbannak; de a „bolsik” nem hátrálnak. Egymást nem emulnak el gyilkos fegyverek, az állást azonban nem adják fel. Ugyaltzik, vannak mögöttük... Ez a feltevés helyes, mert távolabbiól is felkelepel a géppuska... Az átfésülésre kiküldött szakasz jobbszárnya is rátámad a tülerőben levő ellenségre. Vad fegyverropogás... Az ellenség nagy túlerőben van.

— Enészségünni járór előre!

Hordágyal rohannak az embermagasságú kukorica és napraforgótáblában a sebesült bajtársak segítségére.

Egyhangú füttyléssel sívít felettünk az akna. Mindenki lapul... Ifiá Istennek, nem talált... Jön a második... A harmadik...

A zászlóaljparancsnok intézkedik, hogy a közelben felállított légvédelmi ágyúval puhítsák meg a véres „viharsarkot”. Berreg a motor... — A „Bofors” közeledik. Tüzereink nem törődnek a sívító gölyökkal, nekifeszítik vállalkat a keréknek. Pillanatok alatt tűzkészítő teszik derek „légfúrásaink” a földi harcokban is kiváló fegyverüket.

Közben a harcok hátrábbhúzódtak, és kapott parancsok értelmében a gyurú szétváltak: A légfúró tüzeini kezd. A kezelők hűdögverrel dolgoznak, nem zavarták őket a közelben porzó aknák, serényen töltnek, izznak, lönek... A „bolsi sarok” portengerre változik. A csattanások közt egy-egy távoli segélyordítás hallatszik. Az aknavető elnémul...

Egészségügyi járőrünk véres bajtársat hoz. Az orvos már segít. A járőr megy ki újra és újra... Az ellenség egyre ritkábban lö. A légvédelmi ágyútüz perforhéjében eszeveszetten menekülő alakok meordottak feladatukat.

Hadapródormester parancsnokunk az arcára tapadt por és füst-reteg mögött boldogan mosolyog és kiadja a „tüzet szüntess!” parancsot. Gyalogosaink sem nézik tetlenül a jelenetet. Üldözöbe veszik a menekülőket.

Csendesül a harcizaj. Az átfésülő szakasz balszárnya még lövészek hangzanak. A főhadnagy bátor vezetésével, személyes példamással lendületet ad a támadásnak. Erekménynek kell lennie.

Van is! A „bolsik” a távoli erdőbe húzódnak. A harcizaj lassan elül.

A nap aranyos fényvel öveze bukott le. Adta helyét a vadul resesegveropogva égő házak világának.

A zászlóaljparancsnok intézkedik az éjszakai biztosításra és a váltásokra.

A bevetett szakasz parancsnoka pedig jelentkezik az alezredesnél: — Alezredes úr, áldozatosan jelentem, a támadó ellenséges erőket leküzdöttük!

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés a törvényesen védett

BAKOSHEGYI BAKTERIUMÓ

netkül, kapható és megrendelhető csak **AULITZKY OTTÓ** Budapest, VII., Dobány-utca St. 11. sz. 2/a. Árak **10.00** kb Budapest **5** **10.00** kb 15 liter **12.10** kb 30 liter **12.60** P

a pénz előtér beküldésénél 50 Ft. levonandó

Réldát mutatott

újra népének a Legelső Magyar Ember! Főméltóságú Urunk ugyanis kifejezte azt a megmáshatatlant kívánságát, hogy tisztelődiját egyetlen fillérrel sem emeljék a következő költségvetési évre. A mindenkire kötelező takarékossgát vitéz nagybányai Horthy Miklós önmagán kezdi; nem engedi meg, hogy hálás nemzete felemelje tisztelődiját. Hálás hódolattal tekint fel a nemzet a budai vár felé, amelynek ura nemcsak rangjában, állásában, képességeiben a legelső, hanem első akkor is, amikor lemondásról, áldozatról, példamutatásról van szó...

Mindenki felelős

a belső rendért — hangoztatta a miniszterelnök nagyszabású és minden magyar emberhez intézett költségvetési beszédében. A belső fronton, amelyről annyit szó esik mostanában, éppen olyan veszedelmesek a szökevények, az árulók, az ellenséggel egyetértők, annak titkos jeleket adók, mint odakint, az első vonalban. Ahogyan egy-egy katona árulása egész hadosztályokat sodorhat esetleg végzetes helyzetbe, ugyanúgy a belső front árulóinak aknamunkája, lélekmergezése nyomán egész községek, városok lelki nyugalma borulhat fel, ha pedig a belső front árulóinak tevékenysége a közéletet veszélyezteti, az ország rendje és nyugalma kerül veszélybe. Ennek elkerüléséért, a belső front szilárdságáért mindenki felelős — szól a miniszterelnök figyelmeztetése. Ennek a belső frontnak talán legfontosabb feladatai a falvak népének vallási nyugosznak. Tőlük, az ő munkájuktól, attól, hogy a gazda hogyan hajítja végre a hadsereg és az ipari termelés, a városok és az ország szellemi élete ellátatlanjainak mindennapját biztosító beszolgáltatási rendeleteket, függ minden, nemcsak a jelen, hanem a jövő is. És még egyet ne felejtsünk el: ettől a jövőtől elsősorban a magyar földművelő társadalom jövője függ. Ha az öt éve körülöttünk viharzó felhők soha nem látott vihart zúdítanak a magyar földre és hazánk, éppen a belső front ziláltsága miatt, nem tudná a vészthozó vihart átvészelné, akkor a magyar föld népe vesztene a legtöbbit. Bármilyen nehéz legyen is esetleg az egyes gazda számára valamelyik beszolgáltatási rendelet végrehajtása, ne feledje el, hogy a belső front szilárdságától elsősorban az ő jövője függ! A magyar barázdák népének sorsa forrott össze a legjobban a magyar föld sorsával! Ezért kell a magyar falvak népének megszivlelnie a miniszterelnök intő szavát. A miniszterelnök azt mondta, hogy a belső frontért mindenki felelős, a falu népe azonban tudja, hogy bármennyire általános is a felelősség, a belső front összeomlásának minden katasztrófális, jövőteltetlen következménye, az összeomlásért való legkeservebb bünhődés éppen a barázdák névtelen hőseit sanyargatná. A maga kitartásának és erejének tudatában tehát a magyar falvak népe hittel, felelősségtudattal és bizakodással tekint a jövőbe, vállalva a jelen mindenkire kötelező áldozatait és terheit.

Felemelték az OMBI-nél baleset esetére biztosítottak járadékait

A hivatalos lap november 16-iki száma közölte a földművelésügyi miniszter rendeletét az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézetnél baleset esetére biztosítottak biztosítási díjainak, valamint a baleseti segélyeknek (járadékoknak) újabb szabályozásáról.

A rendelet szerint a rendkívüli tagok tagsági díja 1944 január 1-től évi 5 pengő, a kötelező balesetbiztosítás alá eső gazdasági családok után a munkaadó által fizetendő hozzájárulási díj összege 1944 január 1-től évi 5 pengő. Ha a rendkívüli tag vagy a külön biztosítási szerződéssel biztosított gazdasági gépmunkás baleset következtében egy hétnél hosszabb időre keresőképtelenné vált, keresőképtelensége első napjától mindaddig, amíg keresőképtelen, de legfeljebb tíz héten át, napi 3 pengő segély jár. Ha a biztosított gazdasági család baleset következtében három hétnél hosszabb időre keresőképtelenné vált, a család keresőképtelenségének huszonketedik napjától kezdve a keresőképtelenség tartamára, de legfeljebb az első negyedév végéig napi 3 pengő segély megterítést kap.

A rendkívüli tag és a biztosított gazdasági gépmunkás, ha baleset következtében tíz hétnél hosszabb időre vált keresőképtelenné, a tizenegyedik héttől kezdődően, a biztosított gazdasági család pedig a keresőképtelenség további tartamára évi 720 pengő járadékra jogosult.

Ha a biztosított a baleset következtében nemcsak keresőképtelenné, hanem egyáltalán magával tehetetlené is vált és emiatt állandó ápolásra szorul, részére a járadék felvételén kívül a szükséges pótlékokat is kell folyósítani.

Az a járadékos, aki legalább 50%-os keresőképesség-csökkenés címén kap járadékot, minden, 16. évét be nem töltött gyermeke után évi 108 pengő nevelési segélyt kap.

Ha a biztosított a baleset következtében meghal, családja segély helyett egyszersmindkorra 2000 pengő baleseti haláleseti segélyt kap, amely az első és második 16 éven aluli gyermek után 250-250, a további gyermekek után pedig 500-500 pengővel emelkedik. Ha pedig a tizenhat éven aluli gyermekek másik szülője sem él, ezek baleseti haláleseti segélye 1000-1000 pengő.

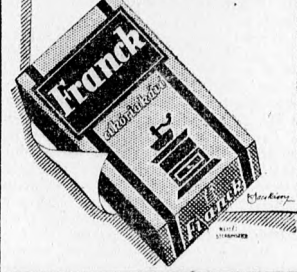
Ha a baleset következtében elhaltak sem felesége, sem gyermeke nincs, de felmenőit (szüleit, nagyszüleit) tartotta el részben, vagy egészben, az eltartásra szoruló felmenők összesen 2000 pengő baleseti segélyt kapnak, ha azonban csak egy eltartott és eltartásra szoruló felmenő maradt hátra, a segély összege 1000 pengő.

Ha rokona nincs a baleset következtében elhunyt biztosítottéknak, akkor a segély helyett egyszersmindkorra 300 pengő segély jár temetési költség címén.

Amennyiben azonban az illetékes községi (városi) járadék bizottság szerint a hátramaradt család létfenntartását az egyszersmindkoros segély helyett járadék-szerű szolgáltatás jobban biztosítaná, az özevgy évi 408 pengő baleseti özevgyi járadékot kap, amely a 16 éven aluli gyermekek mindegyike után évi 108 pengővel emelkedik. Ha az özevgy férjhez-megy, járadékát beszüntetik, de 2000 pengő végkielégítést kap, amelyből azonban levonják a baleseti özevgyi járadék címén addig felvett összeget.

Egymagában vagy tejjel keverve kitünő!

A hercegprimás rádiószózatot intézett az ország katolikus férfiaihoz

A Központi Katolikus Kör november 15-én innapi diszközgyűlést tartott nagyszámú közönség jelenlétében, amelyen megjelent Sereidi Jusztinián hercegprimás is.

Zichy Janos gróf elnöki megnyitója után a hercegprimás mondott beszédet, amelyben a katolikus férfiak felelősségét hangsúlyozta és felszólította őket, hogy ne veszítsék el a fejüket, hanem mindenki teljesítse hivatászerű kötelességét és küzdjön együttesen férfias erővel. A hercegprimás ezután áldását adta az ország katolikus köreinek munkájára.

Az innapi közgyűlést a rádió is közvetítette, az ország valamennyi katolikus köre ugyanebben az időben tartotta diszgyűlést.

Kállay Miklós miniszterelnök üdvözlő távirata József királyi herceghez és Augustza királyi hercegnőhöz

Kállay Miklós miniszterelnök József kir. herceghez és Augustza kir. hercegnőhöz aranylakodalmuk alkalmából a következő üdvözlő táviratot intézte:

„József kir. herceg tábornagy úr és Augustza kir. hercegnő Ó királyi Fenségeiknek, Budapest. Engedjék meg királyi Fenségeiknek, hogy házasságkötésük ötvenedik évfordulójának szép ünnepén mind a magam, mind a kormány nevében tiszteletteljes, igaz szerencsekívánataimat töltsécsolthassam. Kállay Miklós miniszterelnök.”

TEL: 128-042

November elsejétől a járási hadigondozó útján kézbesítik a vöröskereszt-tudósításokat

A honvédelmi miniszter körrendelete értelmében november hó 1-től kezdve a vöröskereszt tudósításait nem közvetlenül, hanem a járási hg. (i.ék) útján kézbesítetnek ki az érdekelteknek.

Ennek a rendelkezésnek az a célja, hogy

a járási hg. (i.ék) a hősi halált halt, elhunyt, eltűnt, vagy hadifogságba esett katona hozzátartozójának megjelölése biztosításáról szükség esetén jókor gondoskodhassék és az érdekelteket útbaigazítással, jó tanácsal láthassa el, felesleges utánjárásoktól pedig megkímélhesse.

A tudósításokat városokban és járási székhelyeken a hg. (i.ék) személyesen, egyéb helyen lakók részére pedig postán kézbesítik, de az elhalhalozással szoló tudósítást mindenkor a községi előjáróság útján kell postai úton megküldeni. Ha a tudósítás a cím elégtelensége vagy változása következtében az érdekeltektől hozzátartozóknak nem volna kikérhető, akkor azt vissza kell küldeni a Vöröskereszt Tudósító Irodájának, Budapest, V. Szent István körút 1. (Meg kell jelezniük, hogy a rendelkezlen említtet „hg. (i.ék)” rövidítés feltevésünk szerint „hadigondozó tiszt”-et jelent.)

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

A világháború eseményei nem hozták az elmúlt héten lényeges változást. A keleti arcvonalon az oroszok hatalmas erők bevetésével továbbra is kísérleteznek a front áttörésével, azonban

a németek, súlyos veszteségeket okozva az ellenségnek, nemcsak meghehítségítik a kőserleleteket, hanem ellentámadásaiikkal alaposan megzavarják az oroszok számításait.

Csaknem ugyanez a helyzet Olaszországban is, ahol az angol-szakszok előretörései hiúsulnak meg a német ellenálláson.

Érdekes, hogy akkor amikor az angol-szakszok fenyegetőznek a további partraszállásokkal, második fronttal, a németek azok, akik Lerosz szigetén, amely a Dodekanézoszban van, nagy erőkkel partraszálltak és sikerült is megvetniük a lábukat.

A Vatikánban befejezték a légitámadás miatti vizsgálót és a Vatikán a hadviselő államokul

tiltakozott semlegességének megsértése miatt.

Szófiát, a bolgár fővárost 130 angol-szaksz gépből álló kötelék bombázta.

A németek kijelentették, hogy megerősítik Délkelet-Európa légvédelmét és a Bulgáriát ért támadást az angol anyaországon fogják megtorolni.

Súlyos nemzetközi, helyesebben angol-francia feszültségre vezetett az úgynevezett libanoni kérdés. A franciák már évekkel ezelőtt teljes függetlenséget ígérték a libanoniaknak, ezt az ígérést azonban a szakadár franciák, de Gaulle-ék most, a háborúra való hivatkozással, nem akarják teljesíteni. Libanonban zavargások törtek ki, mire a franciák letartóztatták a libanoni elnököt. Az angolok minden lehető elkövetnek, hogy az ellentétet elsimítsák, közben azonban az angolok és a franciák között támad egyre élesebb ellentét.

GAZDATUDOMÁNY

A szőlő trágyázása

Amíg a talaj nem fagy eszontkeny, vagy a tartós esőzéstől az agyagtalaj annyira még nem ázik át, hogy azon a járás lehetetlen, — addig végezhetjük a szőlő trágyázását. A céltudatos trágyázás nagyban hozzájárul a szőlőgazdaság jövedelmezőségéhez.

Ha istállótrágyánk kevés, akkor a szőlőben sikerrel alkalmazhatjuk a kombinált trágyázást, azaz a kisebb mennyiségű istállótrágya mellé műtrágyákat is adunk. A műtrágyákat akár egyenként, akár összekeverve használjuk, mindig a barázda alá jászorjuk és tetejére adjuk az istállótrágyát — alaposan betaposva és keves földdel betakarva. Az istállótrágya semmi esetre se érintkezze közvetlenül a töké gyökérzetével. Idősebb szőlőben a sorközökbe szokás a trágyát hinteni, fiatal ültetéseknél pedig a töké körül létesített tányérokba, de itt is vigyázva, hogy a trágya ne jusson a gyökerek közvetlen közelébe. Nagyon fontos továbbá, hogy a trágya kellő mélységbe jusson. A trágya részére mindig olyan mély árkot húzzunk, hogy a nyári kapálásnál a fenékén lévő trágya elérhető ne legyen. A feltalajban a trágya kiszárad, elkorhad, tápanyagaitól veszíti, a tökének vajmi keveset használ, sőt a száraztermesztű talajokban egyenesen árt.

Ha műtrágyát használunk, ezt nem szükséges olyan mélyen elhelyezni, mert a műtrágyát az esővíz részben könnyen feloldja, és az első tavaszi kapálás előtt már kellő mélységbe leviszi magával a talajba a gyökerekig.

Homoktalajon minden második évben kell trágyázni, ha azt akarjuk, hogy a szőlő terméshen maradjon. Egy kat. hold homoki szőlőre egyszeri trágyázásra 200 q istállótrágyát számítottunk. Kötött talajon 3-4 évenként trágyázunk — egy alkalommal holdanként 250-300 q istállótrágyával.

A lúd hizlalása

Legsikeresebb a lúdhizlalás, ha azt egészen szűk helyre zárjuk s neki nagyobb mozgási alkalmat nem adunk. Meghízik a lúd még egy akkora ládikában is, melyben állni tud, de már megfordulni nem; a ládikának hátul ne legyen ajlőszakaja, hogy a résen át az üríték kihullhasson.

A lúdat lehetne ugyan darával is hizlalni úgy, hogy az elejé tett takarmányból maga fogyasszon annyit, amennyit akar (önhizlalás), de ez hosszadalmas eljárás. Sokkal eredményesebb a tóms.

Legtöbbször szemes kukoricával tömjük a lúdat. A kukoricát 1 nappal előbb áztassuk be sós vízbe, hogy a szemek megpuhuljanak. A sónak és ivóvíznek nagy mennyisége elősegíti a máj növekedését. Egy lúd kihizlalására kb. 30 kg kukoricát szoktak számítani. A tóms 3-4 hétig tart.

Ivóvízbe, melynek mindig előtte kell állnia, faszenet és homokot is keverünk.

A kendertermelő a kender átvételei árának emelését kéri. A kendertermelő méltányatlannak tartják, hogy a kender átvételei ára idén alacsonyabb, mint tavaly volt, holott azóta mindennek emelkedett az ára. A gyárak rendkívüli nyereséghez jutnak egyrészt a magasán megállapított ipari árak, másrészt annak a révén, hogy az ide estendőben a rostkender 8 százalékkal jobb minőséget szolgáltat az általánosnál. A gazdáknak az a kívánságuk, hogy a kender árát a búza árához kössék és a mai 24 pengős mázsánkénti árat utólagos árkiegészítéssel emeljék fel.

A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOKHOZ
Csoportvezetők és tolmácsok figyelmébe!

Ismételten rámutatott a VASÁRNAP a Németországban dolgozó magyar munkások csoportvezetőinek és tolmácsainak fontos szerepére. Hangsúlyoztuk, hogy a csoportvezetőnek hazafias és embertársi, munkástestvéri kötelessége az, hogy az egyszerűbb, németül nem beszélő és talán írni sem tudó munkástársainak ügyes-bajos dolgaikban segítségükre legyenek. Most, amikor lassan közeleg a hazaindulás ideje,

nyomatékosan és újra megkérjük a csoportvezetőket és tolmácsokat, hogy győződjenek meg róla, mindenki szabályszerűen hazaküldte-e megtakarított pénzét.

Legyen arra is gondjuk, hogy mindenki megőrizze a munkaadótól kapott nyraftát.

Amennyiben pedig valamelyik munkástársuknak valamilyen panasa lenne, járjon el az ügyben és ha szükséges, legyen segítségére a Berlinbe írandó levél megírásában is.

Legyen gondja a csoportvezetőnek és tolmácsnak arra is, hogy a munkások mindegyike beírassa adatait a Nyilvántartási lap megfelelő rovataiba.

A súlyosabb esetleges balesetekről nyomban bejelentést kell tenni a berlini Munkásgondozó Hivatalnak is.

A csoportvezetőkre és tolmácsokra háruló feladatokat, azt hisszük, felesleges ennyire részletezni; mindannyiuknak meg súgja becsülettel magyar szíve, hogy nehéz helyzetben lévő, esetleg bajba jutott magyar testvérén hogyan kötelessége segíteni.

Az eladott vágóállatok utáni térítés igénylésének feltételei

A gazdának térítés jár az eladott vágómarha (bivaly), vágóborjú és vágójuh (bárány) után:

1. A kereskedő által tévesen fizetett egységár miatt:

Abban az esetben, ha a kereskedő által a gazda részére kifizetett egységár nem egyezik a hatóságilag megállapított egységárral.

2. A kereskedő által tévesen kiszámított vételár miatt:

Ha a kereskedő a súlyt és egy-egyárat ugyan helyesen tünteti fel, de a szorzás téves, azaz alacsonyabb összeget fizet ki a gazda részére, mint amennyit a helyesen besorozott összeg kintenne.

3. A kereskedő téves súlylevo-nása miatt:

Ha a gazda 5 km-nél távolabbi helyről hajtja fel a marhát és a kereskedő meggyőződhetett róla, hogy nem etette és nem itatta és mégis 8 százalékos volt le a 4 százalékos helyett, vagy ha a vásáron 6 százalékos helyett a kereskedő 8 százalékos hozta levonásba, vagy ha a szállítási vasúton történt és a kereskedő súlylevo-

nást eszközölte, vagy ha a kereskedő helyesen írja be ugyan a vételi jegyre a súlylevo-nás százalékos adatát, de kg-ban többet von le, mint amennyit ez kintenne.

4. Minőségi osztálykülönség miatt:

Abban az esetben, ha a kereskedő a továbbeladaskor magasabb minőségi osztálynak megfelelő áron értékesíti az állatot, mint ahogyan a gazdától megvásárolta, a minőségi árkülönség a gazdának megtérítendő.

5. Növekedéki módosítás miatt:

Abban az esetben, ha a kereskedő a gazdától bika- vagy tehén-áron megvásárolt állatot a továbbeladaskor a növekedésmarhára megállapított hatósági áron értékesíti, az árkülönséget a gazdának megtérítendő.

6. A vidéken fizetettől nagyobb értékesítés miatt:

Abban az esetben, ha az állat a továbbeladaskor nagyobb súlyúban bizonyul, mint amilyen súlyban a kereskedő a gazdának kifizette, a súlykülönséget értéke a gazdának megtérítendő.

Leszállították a kedvezményes díjtétel mellett főzhető szesz mennyiségét

Egyben válasz Baksi József és több termelő levelére

Baksi József válmányi előfizetőnk, majd több előfizetőnk is kérdést intézett szerkesztőségünkhez, a kedvezményes szesz-főzés idei feltételeiről. A többirányú érdeklődésre való tekintettel nem levélben, hanem ezen az úton válaszolunk a következőkben:

A m. kir. szeszgyedáruságról szóló törvény végrehajtási rendlete annakidején a bor- és gyümölcseszefőzésekben (pálinkafőzésekben) egy-egy termelő részére házi használatra kedvezményes egyedárusági árkülönséget mellett kitermelhető szesz mennyiségét 10 hl fokban állapította meg.

A rendkívüli viszonyok folytán azonban a pénzügyminiszter ezt a mennyiséget az idejé termeléséig 5 hl fokban szabta meg, úgy, hogy ezidén egy-egy termelő legfeljebb 5 hl-ig egyedárusági árkülönséget mellett.

A bor- és gyümölcseszefőzések azonban kötelesek a rendelkezésre álló termelési keretet a főzésre jelentkezők között egyforma arányban felosztani s minthogy egy-egy főzdeben évenként legfeljebb 25 hl = 2500 hfok pálinkát lehet kedvezményes egyedárusági árkülönséget mellett előállítani, ezért a jelentkezők számától függ, hogy egy-egy termelőnek hány hl fok juthat. Ezért van az eltérés, hogy — ahol kevesebb a jelentkező — 5 hektoliterfokot vállal, a másik azonban ennél csak kevesebbet. Például, ha 500 termelő jelentkezik főzésre, úgy a 25 abs. hl = 2500 hl fokból egyenként 5 hl fok jut. Ha azonban 1000 a jelentkező, úgy egy-egyre csak 2.5 hl fok esik. A termelőnek joga van bármelyik főzdehez menni saját nyersanyagának kifizetése céljából.

A befőzési díjat annakidején a végrehajtási utasítás hl-fokonként vagy 40 fillérben vagy az előállított pálinka 14%-ában állapította meg. Ezek az értékek, természetesen, azóta már meghaladtatták

váltak és országosan követelt gyárkorlat, hogy a főzdek 14%-os részén (vám) felül még a tüzelőt és ezenkívül egy napszámos költséget is igénylik, ha csak a főzető maga nem segítkezik a művelésnél. Egyébként minden bor- és gyümölcseszefőzde rendeltéleg kötelezve van arra, hogy helyiségeiben kifüggeszse a főzésért szedett bért, illetve díjakat.

Be kell szolgáltatni az olajlenszalmát

A Rostnövényforgalmi Központ felhívja az olajlenszalmát termelő gazdák figyelmét a rostnövények forgalmának szabályozásáról szóló 111.860/1943. K. M. számú rendeletben foglalt kötelezések teljesítésére.

A fenti rendelet 3. §-a értelmében

a gazda köteles az általa termelt olajlenszalmát, az alább részletezett beszállítási határidők szerinti, jogosított kereskedőnek vagy kikészítővállalatnak átadni, illetve vételre felajánlani. A beszállítás, illetve felajánlás két részletben történhet. Az első részt, a termés 70 százalékát, október 1-ig, a visszamaradt 30 százalékot pedig 1944 április 31-ig kell vételre felajánlani.

A Központnak tudomására juttatni, hogy vannak olyan gazdák, akik a lencszalmát alomnak használják, vagy szalmába keverve eladják. Ezzel kapcsolatban a Központ figyelmzetteti az illető gazdát, hogy a lencszalma ilyenirányú felhasználása tilos.

A Központ ugyanis minden egyes olajlenszalmát termelő gazda természetéről kartotékot vezet, ami lehetővé teszi azt, hogy a tavaszi felajánlási határidőkor megállapíthassák, kik azok a gazdák, akik a lencszalmát elvonták a beszállítás elől.

Azonkívül, hogy az olajlenszalma beszállítása nemzeti érdek, mert a textil-nyersanyagbehozatal csökkentése következtében fontos szerepet tölt be a textiliparban.

a gazdának is érdeke a beszállítása, mert minden métermázsza lencszalma után 30 búzapotot kap.

A Rostnövényforgalmi Központ felhívja az érdeklét gazdák figyelmét arra, hogy ha a lencszalma beszállítása még nem történt meg, a tavaszi beszállítási határidőig gondoskodjanak a lencszalmának az időjárás káros hatása elleni megóvásáról.

Szőlősgazdaképző tanfolyam

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy az 1944. évi január 3-tól február hó 7-éig terjedő időben Balatonarácson, Egerben, Ermszályfalván, Kecskeméten, Miskolcon, Solton, Szabadkán és Szegeden szőlősgazdaképző tanfolyamokat rendezzenek, amelyek befejeztével a hallgatók vizsgát tehetnek és ennek sikere esetén a tanfolyam hallgatóiáról bizonyítványt kapnak. A beírás és tanítás díjtalan. A tanfolyamra bárki felvehető, aki 15. életévét betöltötte. Jelentkezni a felsorolt városok polgármestereinek, illetőleg községek elöljáróságainál lehet. Elrendelte továbbá a földművelésügyi miniszter, hogy a szőlősgazdák szőlőművelési és oktatási körkezelési ismereteinek gyakorlatosa céljából a tél folyamán a szőlészeti és borászati kerületi felügyelők Pomázon, Sárospatakon, Szatmárhelyen, Szabadszálláson, Tiszkúrtón és Vecsésen 14 napon, Alsómoosládán 5 napon, Alsóságon, Bilárdioszegen, Bogácsban, Borotán, Csepregen, Fertőszentmiklóson, Gömbösfalván, Hajósan, Horgoson, Jánosalmán, Jászberényben, Kissomlyón, Mátészalkán, Nagybanán, Nagyváradon, Rémen, Sajószentpéteren, Szilágypéren, Tasnádon, Vaskúton és Vámospéteren pedig 3-3 napon előadássorozatot tartsanak.

A hősi halottak hazaszállítása

Az utóbbi időben mind gyakrabban előfordul, hogy katonai és magánszemélyek hősi halott hozzátartozóik hazaszállítására kérnek engedélyt. Illetékes he-

lyen közlik, hogy az ilyen irányú kérelmek ezidőszertől áthidalhatatlan akadályok miatt teljesíthetetlenek. A hősi halottak hazaszállítására később kerül sor.

Készül már a Falu-Gazdaszövetség 1944-es évkönyve

A Falu-Gazdaszövetség ebben az esztendőben is kiadja évkönyvét, amelyet tagilletmény gyanánt megküld valamennyi tagjának, így természetesen a Vasárnap előfizetőinek is.

Az évkönyv előállításai munkálatai már folytak, mert a Szövetség vezetőségének az a törekvése, hogy

legkésőbb karácsonyra valamennyi tagjának, illetőleg hivatalos lapja valamennyi előfizetőjének megküldhesse a pompás évkönyvet.

Az idei évkönyv néhány kitűnően megírt bevezető és irányító cikken kívül az alábbi cikkesoportokra oszlik: *érdekes olvasvalók; elbeszélések és versek; gazdaszónvalók; egészségápolás; gazdaszónnyokodás; tréfák; végül hasznos tud-*

nivalók és nélkülözhetetlen táblázatok egészítik ki az anyagot. Mondanunk sem kell, hogy az évkönyv valamennyi cikke jeles magyar írók és kitűnő újságírók tolla alól került ki, úgyhogy igaz gyönyörűségére és hasznos okulására fog szolgálni az olvasóknak.

Az 1943. évre szóló évkönyvet a Szövetség megküldi mindazoknak a tagjainak, akiknek tagdíjhátralékuk nincs; továbbá a Vasárnap olyan előfizetőinek, akiknek előfizetése legalább folyó évi december hó 31-ig rendezve van.

Ezért a Szövetség vezetősége nyomatékosan kéri ügy tagjait, mint a Vasárnap előfizetőit, hogy

tagdíj-, illetőleg előfizetési hátralékaikat mielőbb rendezni sziveskedjenek.

Az ONCSA 1941-ben 100 millióval segítette a falusi sokgyermekes családokat

Néhány éves fennállása óta az Országos Nép- és Családvédelmi Alap kétszertelenül a legnépszerűbb szociális intézményeink sorába emelkedett, részben talán azért mert működésének nyomait egész házasorok jelzik az ország minden részében. A legutóbb benyújtott állami zárszámadásban részletesen felsorolva találjuk azokat a tételket, amelyeket az ONCSA 1941-ben fordított a széles néprétegek megerősítésére. Az ONCSA rendelkezése a hivatalos nyelv szerint a következő:

A leginkább támogatásra szoruló néprétegek gazdasági, erkölcsi és szellemi felemelése útján az életviszonyok javítása és a társadalmi kiegyenlítődés elősegítése, továbbá a népesség szaporodásának előmozdítása.

Ezekre a nemcsak a rövid életű esztendő alatt a következő összegeket fordította az alap:

Gyermekvédelemre 16 millió pengőt,

megélhetésben veszélyeztetett — főleg mezőgazdasággal foglalkozó — családok támogatására 28,6 millió pengőt.

Városok szociális tevékenységének előmozdítására 26,8 millió pengőt.

Jótevény egyesületek és intézmények támogatására 1,6 millió pengőt.

Támogatásra szoruló gazdasági önállóságának előmozdítására s közületek gazdaszónpolitikai tevékenységében való részvétel biztosítása által 5,2 millió pengőt.

Erdélyi árvízkarosultak támogatására 2,6 millió pengőt.

Rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonultak támogatására 1,5 millió pengőt.

Az átfutó kiadások rovataiban találjuk a gyümölcsészszeleg elhelyezett tőkék 8,2 millió pengős összegét.

Ily módon az ONCSA egy év alatt mintegy 100 millió pengővel siet a sokgyermekes falusi lakosok, valamint a megélhetésben veszé-

lyeztetett családok segítségére. Ez az alap azonban a kormány szociális működésének csak egy töredékét végzi el, mert a zárszámadás szerint még jónéhány más alap is hasonló tevékenységet fejt ki, ha kisebb mértékben is és minden egyes tárcánál még a szociális jellegű kiadásai tételek egész sorát találjuk.

A szegedi Kereskedelmi és Iparkamarában leleplezték a Kormányzó Ur arcképét. Ünneplés keretében között leplezték le november 10-én a szegedi Kereskedelmi és Iparkamarában a Főméltóságú Ur arcképét. Az ünnepségen résztvett Zsidódy Ferenc kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter is, az iparügyi miniszter Gyulay Akos dr. miniszteri osztályfőnök képviselte.

Négyszázötvenhárom éves a sárospataki főiskola. 1530-ban keletkezett Percsini Péternek, az akkori sárospataki földesúrnak birtokán egy aisébbrendű ügynevezett triviális iskola, amelynek első vezetője Kopácsy István volt. Ebből az iskolából 1660 körül emelkedett az iskola főiskolai rangra, amelyben már a görög és a héber nyelvet, a bölcsészeti és teológiai tudományokat is tanították. A sárospataki főiskola az elmúlt négy évszázad alatt rengeteg értéket nevelt a magyar nemzet és a magyar kultúra számára.

A kormányzóhelyettes övegye Sepsiszentgyörgyön. Vitéz nagybányai Horthy Istvánné a Manzsvasutas szakosztályának nevében Sepsiszentgyörgyön sokgyermekes székely vasutas családok között ruhaneműket osztott. Vitéz nagybányai Horthy Istvánné megtekintette a székely nemzeti múzeumot és elismeréssel nyilatkozott a látottakról.

Általános forgalmú postahélyek forgalomba bocsátása. A kereskedelemügyi miniszter november 22-én a távolsági levelezőlapok viteldíjának egy bélyeggel való lerovására 18 filléres címletű, általános forgalmú postabélyeget bocsát forgalomba és a jelenlegi általános forgalmú — eddig nagy alakban készült — 30, 50, 80 filléres, valamint 1 pengős postabélyegeket új rajzú — kis alakban készült — postabélyegekkel cseréli fel.

RAKTÁR ÉS SZARITÓÜZEMI-OSZTÁLY Velőmaglisztálás, gabona, tengeri és olajosmagvak szárítása.

MAGTERMELESI-OSZTÁLY Édescsillagfűrt, fajborsók és babok, konyhakerti és virágmagvak szerződéses termeléseivel foglalkozik.

GABONA-OSZTÁLY Vásárol búzát, rozsot, sör- és takarmányárpa, kukoricát, zabot, kölest és hajdínát.

OLAJMAG-OSZTÁLY Vásárolja az összes olajos magvakat. Szerződéses alapon legmagyobb kedvezményt nyújtja az olajmagvak termelését.

GYAPJU-OSZTÁLY Az ország gyapju termelésének bejuttatását és elosztását végzi és az országos gyapjujártatásával rendelkezik.

MAG-OSZTÁLY Takarmány-, magvakat, hüvelyeseket, fűmagvakat vásárol és elad, termelési szerződéseket köt.

TÖBB MINT 2000 KIRENDELTSÉG, FŐ-ÉS ALBIZOMÁNYOS

HÍREK

A szegedi egyetem tisztelgése a kultuszminiszternél. A szegedi Horthy Miklós-tudományegyetem új tanácsa november hó 10-én délelőtt bemutatkozott és tisztelő látogatáson volt Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszternél. Az egyetemi tanács ismertetett a szegedi egyetem legidősebb kérdéseit, minek meghallgatása után a miniszter hosszasan elbeszélgetett a tanács tagjaival.

Bokrétaok Kárpátalján. Az Országos Magyar Bokréta Szövetség Paulini Béla elnök vezetésével a Kárpátalja Népművelési Bizottság meghívására egyhetes bemutató körútra rendezett Ungváron, Munkácsra, Huszton, Percsényben és Szolyván. Mintegy 140, az ország különböző részeiből való bokréta jött Kárpátaljára, melynek városai szeretettel fogadták és meleg szavakkal köszöntötték a bokrétaokat. A bokréta csoportok mindenütt megkoszorúzták az országzászlót, és több helyen bemutatót tartottak a honvédek részére is.

Felavatták a MFTR hajó-laktanyáját. A Kormányzó Ur jelenlétében, november 14-én avatták fel a MFTR vitéz nagybányai Horthy Istvánné elnevezett hajó-laktanyáját és a hősi halált halt Kormányzóhelyettes szobrát.

Mit küldhetünk a táborig postalivelekben. A honvédezerkar főnöke felhívja a közönség figyelmét, hogy a táborig postalivelekben szülő zárt vagy nyitott levelekben esztendő, az írásbeli közleményen kívül, csak okiratokat vagy egyéb iratokat, illetve személyes vonatkozású fényképeket lehet elhelyezni. Egyéb tárgyat, használati vagy élvezeti cikkeket (például szivarkát) a levelekbe tenni tilos. A tiltott tartalmú leveleket visszaküldik a feladónak.

Szövetkezet utca Szegeden. A szövetkezeti munka mind szélesebb körben vívja ki magának az a megbecsülést, amelyet közérdekű működése következtében mindenképpen megérdemel. Ennek látható jeleként most Szeged város tanácsa határozta el, hogy Szövetkezet utcának nevezze el azt az utat, amelyben a Hungya kirendeltség és a paprikaiüzemek épületémbje fekszik. Nemrég volt ugyanis ez épületek felavatása s ekkor a város vezetősége meggyőződhetett arról, hogy a több mint 500 vagon befogadóképességű raktárak, 5000 hl-es borpince, paprikafeldolgozó üzemek stb. Szeged városának legjelentősebb gazdasági intézményei. A Hungya szövetkezetek áldozatkészségét viszonzóta most a város vezetősége az utca elnevezésével.

A II. Országos Tangóharmonika Verseny január 6-án lesz a Vigadóban. Marnitz Frigyes január 6-án a pesti Vigadóban rendezti második Országos Tangóharmonika versenyt, amelynek az a célja, hogy a polgárliget nyert harmonika művészi lehetőségeit igazolja és a versenyzők tudásával bebizonyítsa. A versenyre az ország minden részéről érkeznek a nevezések s azon külön csoportokban indulnak a férfiak, a hölgyek, a gyermekek és a zenekarok, valamint kisebb együttesek. A verseny reggel kilenc órától a zsűri döntéséig tart. A bírálatbizottság tanácsból, a régi bajnokokból és zenekritikusokból áll. A verseny rendezőbizottsága értékes hangszerdíjakkal tünteti ki a győzteseket, ezenkívül a helyezett megkapják Ligeti Miklós, a világhírű szobrász értékes arany-, ezüst- és bronzplakettjét, míg a helyezést előtt vidéki versenyzőknél az úti-költséget is megtéríti a rendezőség. A II. Országos Tangóharmonika Verseny még nagyobbarányú lesz, mint az 1940-ben rendezett első verseny, amelyet a rádió is közvetített s amelynek híradófelvétele minden európai államban vetítésre került. A versenyre vonatkozó minden felvilágosítással készséggel szolgál a Marnitz Zenei Központ (József-körút 37.).

MINDEN HANGSZERT legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolható a hírneves **Reményi Mihály** hangszerlepelce. Budapest, VI/15, Király-utca 58-60. Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet.

ASSZONYOKNAK-LEÁNYOKNAK

Gomba gyűjtése és eltartása

5,034.688 pengő 27 fillér a Vöröskereszt gyűjtésének eredménye. A Vöröskereszt ideai gyűjtése egyszerű eredménnyel zárult. Most készítették el a kimutatást a gyűjtés eredményéről. Ennek végösszege 5,034.688 pengő 27 fillér, vagyis mintegy 2 millió pengővel múlja felül a tavalyi eredményt.

A Baromfitenyésztők Szövetekeze 10.000 pengő jutalmat ad a baromfitenyésztés elleni szerfelhalójának. Súlyos károkat okoz az országban a baromfitenyésztés, amelynek védekező ellenszerét még nem találták fel és emiatt réme a baromfitenyésztésnek. Pusztítása nemcsak az állatállományt emészti el, hanem természetesen jobban is hiányt okoz. A Baromfitenyésztők Szövetekeze 20.000 pengőt szavazott meg az országos veszedelem leküzdésére. 5-5000 pengőt két laboratóriumnak juttatnak kísérletezés céljaira, ezenkívül 10.000 pengő jutalmat ajánlanak fel annak az állatorvosnak, vagy orvosnak, aki a leghatásosabb szert feltalálja. De más is megkaphatja a jutalmat, ha jó és a célnak megfelelő gyógyító orvosságot talál fel.

Vetésjelentés

A november 13-án megjelent legújabb hivatalos vetésjelentés szerint

a gazdasági munkálatok közül a szántás-vetési munkálatok közül a szántás-vetési munkálatok végzését a legtöbb helyen a szárazság akadályozta egészen az idők utolsó napjáig,

amikor az újszólván országsszerte beköszöntött kisebb-nagyobb esőzés annyira megáztatta a talajt, hogy lehetővé vált a talajmivelő munkálatok végzése.

A kukorica törése befejeződött, a szarát még sok helyen nem vették le. Befeződött a hegyvidékeken a cséplés, valamint a kősi burgonyák kiszedése és betakarítása. A takarmány- és cukorrépa-ásása még helyenként folyik. Ezen a munkálatokon kívül meg kell említeni, a silózást, amely — hála a gazdák haladói rághatóságának — mind nagyobb és nagyobb mértékben terjed el az országban.

Az őszi mélyszántás csak azokon a vidékeken haladt erősebb ütemben, ahol megfelelő mennyiségű esapadék volt. Az idők utolsó napjaiban a szántás erőteljesebb ütemben indult meg országsszerte és remélhető, hogy enyhé idő esetén az őszi mélyszántások jelentősebb részét el tudják végezni a gazdák.

Az őszi vetések a Dunántúlon 70-80%-ban, az Alföldön és a Felvidéken 50-60%-ban befejeződtek. Erdély egyes vármegyében azonban csak most kezdtek el erőteljesebb ütemben a vetést. Ha az idő legalább két hétig fagymentes marad, remélhető, hogy az elvetni szándékozott terület 90%-át be fogják tudni vetni országsszerte.

A szeptemberi és októberi elejei bizák és rozsok általában jól keltek és elég erősek, azonban az októberi szárazság hatására helyenként kissé megsárgultak és kiritkultak.

Ennek ellenére állapotuk aggodalomra nem ad okot. A kősi vetések azonban a legtöbb helyen még ki sem keltek vagy — a legutóbbi esők hatására — csak most kezdenek kelni.

Minden olvasójától egy új előfizetést vár a VASÁRNAP!

Gombaszedésnél első parancsolt, hogy csak olyan gombát gyűjtsünk, amelyet ismerünk és amelynek jóságáról már meggyőződünk. Esős időben, vagy közvetlenül eső után, fagy után ne szedjük, mert az azott, fagyott gomba bajt okozhat. Kukacos, kirágott gombát ne vigyünk haza, azonkívül törmelékét se, és már a gyűjtés helyén tisztítsuk meg a földes résztől, amit szedtünk. A gombát legjobb kosárba vagy dobozba gyűjteni, hűtőszekrénybe, vászonzacskóba szedve, összenyomódik, összetöredezik és hamarabb romlik. A gyűjtött gombákat otthon kitergetjük és átviszsgáljuk; a gyanúsakat és hibásakat eldobjuk. Ha aznap el nem készítjük, másnap hűvös helyen eltarthatjuk, amelyek azonban megpuhul vagy megkukacosodik, azt ki kell dobni. Felhűsítés céljából a gombát nem szabad vízbe tenni.

A friss gomba hosszabb időre való eltartásának legismertebb és legjobban bevált módja a szárítás vagy aszalás, amelyet fűzőrekké fűzve, a fűzőhöz közelében végezhetünk. Aszalásra legalkalmasabb fajták a vargánya és az ürögomba. Az aszalásra szánt gombát nem kell megmosni, csak megtisztítani és darabokra szeletelni, gondosan kivágva a férges részeket. Egy kilogramm friss

gombából átlag 15-20 dekagramm aszalványt nyerünk. Az aszalt gombát legelőszérűbb tállzásokban eltartani. Használat előtt 8-10 óráig vízben áztatjuk.

A gomba eltevésének másik módja a *gyenge sós vízben való sterilizálás*. Csiperkegombát, ürögombát, szarvasgombát szoktak így eltenni. A gombát megtisztítjuk és gyengén sós vízben 4-5 percig előfőzzük, majd azonnal kiszedve, üvegekbe rakjuk. Jól kiforralt, gyengén sós vizet készítünk (minden liter vízben legfeljebb 20 g. só), sőt oldva), kissé lehűtjük és ráöntjük az üvegekbe rakott gombára. Gözben sterilizáljuk kb. 10 percig.

Gombapor. Ha a szárított gombát kávédarálón megőröljük vagy zsákban porrátorjuk, gombaporot nyerünk, amelyet leveshez, főzelékhez, mártáshoz felhasználhatunk. Legjobb szűknyakú üvegekbe eltenni és hűvös helyen tartani, mert hamar nyirkosodik. Az üvegeket nem töltsük meg teljesen, hogy időnként felrészessük tartalmukat; száraz, tiszta dugóval zárjuk el és azután szurokolt vagy spanyolviasszal ragasztjuk le. Egy tál étel izesítéséhez egy kiskanálnyi gombapor elegendő.

Kánya Terézia.

Kitűnő az ideai búza

A Magyar Gabona- és Lisztkiértelmezési Intézet megállapította az ideai termésű búza malom- és sütőipari értékét. Az intézet megállapítása szerint a búza minősége felülmúlja a tavalyit.

Az ideai búzák ugyanis 8-10 százalékkal acélosabbak, mint a tavalyiak és 82-83 kg körül mozognak.

A minőségvizsgálatok és sütéskísérletek egyaránt kielégítőek voltak. Az ideai búzából örlött korpátápértéke azonban kisebb, mert a rókonyi héj a búza belső részétől jól elválasztható és így kevesebb lisztes rész tapad a kornához.

Ezt azonban bizonyos mértékig ellensúlyozza az a rendelkezés, amely előírja, hogy a kornához az idén hozzá kell keverni a malomtisztítási termékeket, a gyommagokat is, amelyek bár nem teljes örlemények, de belső lisztes részükkel nagy mértékben emelik az egyébként gyengébb takarmányértékű korpátápértékét.

A vemhes tehének takarmányozása

Minden gazda jól tudja, hogy a vemhesség ideje kilenc és fél hónap vagyis kerekén 40 hét. Az első nagyobb időben így etetjük a tehenet, mintha nem lenne vemhes. Az idén a szénák kevesebb meszet tartalmaznak, adjunk tehát takarmánymeszet a tehénnek. Ha van lucerna vagy hereszénánk, adjunk naponta 3-4 kg-ot. Réti széná etetése esetén az abrakhoz 1-1,5 százalékos takarmánymeszet keverjük. Muharszénából 5 kg-ot adjunk s ehhez is az abrak 1,5 százalékos kiegészítő takarmánymeszet adagolhatunk. Ha kevés szénánk van, akkor kukoricaszarát, szalmafélét kap a tehén. Ha a tehén hasfala erősen kidomborodik, ak-

kor a szalmafélék adagját csökkentjük és több szénát etetünk. A várható ellés előtt kb. 50-60 nappal a tehenet „szárazra” állítjuk. Az abrakadagot 2-3 napon csökkentjük, azután teljesen elhagyjuk. Az elapadás jobban megy, ha az abrakelvonással egyidejűleg naponta kétszer, majd naponta egyszer, azután 2 naponként, majd három naponként fejünk egyszer. Végül csak kevés tejet hűzünk ki. Ezt azért tesszük, hogy a tehén erőbeli állapotja ezzel javuljon. Ha a tehén gyenge, akkor az elapasztást kb. 10 napig csak alaptakarmányt kap. Ha a rendszer erőbeli állapotja a tehén, akkor kb. 6 hétig etethetjük alaptakarmánnyal, nehogy nagyon meghízson és az ellés nehéz lefolyású legyen.

Vásárok jegyzéke

November 21., vasárnap. Győr o. 16. vásár. — November 22., hétfő. Bácsalmás oák., Beszterce oák., Csikrákos oák., Ditró oák., Ersekújvár oák., Felső-Éreg oák., Győr oák., Gyulakuta oák., Kecskemét oák., Kerta oák., Kiskomárom oák., Kóka oák., Nagyatád oák., Paks oák., Szécsény oák., Tarcalt oák., Tatabánya bk., Vámospérs oák. — November 23., kedd. Beszterce oák., Ditró oák., Kecskemét oák., Marosárpatak oák., Mezőkomárom oák., Szatmárnémeti oák., Szécsény oák., Szentgál oák., Verebely oák. — November 24., szerda. Adony oák., Beszterce oák., Csapod oák., Ersekújvár oák., Hagymádfalva oák., Kassa hák., Mezőkomárom oák., Poreshalma oák., Szatmárnémeti oák., Szentantalfa oák., Vágsellye oák. — November 25., csütörtök. Bak oák., Bény oák., Berezsom oák., Bodrogeresztúr oák., Csökölly oák., Dég oák., Felsőéreg oák., Igal oák., Kapuvár hák., Kászonaltiz oák., Nagyszőlősi oák., Szony oák., Tiszalök oák., Torna oák., Túrja oák., Vásárosmező oák., Verebely oák. — November 26., péntek. Bányfalu oák., Juhász, Szentos oák. — November 27., szombat. Apátfalva oák., Szekszárd há. se., Juh- és borjafelhal. szentes oák.

A főrvenyhátóság első tisztviselője egyes vásárokat határnapját közzéteszi által indokolt esetben kivételesen át-

helyezheti. Illetőleg a teljesen elmaradt vásár helyett pótvásárt engedélyezhet, a közötti adatokban, tehát kivételesen változások történhetnek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

M. K., Besenyeótelek. Előfizetése folyó év október 31-én járt le. **Barki József, Vilmányi.** Levele a Vasárnap mai számában részletesen válaszolunk. Mindig szívesen olvassuk sorait. Üdvözljük.

RÁDIÓ

Hétfőn, november 22-én.

12.10 órák: Postászenekar. 14 órák: Cigányzene. 15 órák: Delatini muzika. 16 órák: Előadás. 16.15 órák: Cimbalonzenekar. 17 órák: Szalonfőző. 17.40 órák: Elbeszélés. 18 órák: Magyar nóták. 18 órák: Feljuttatott dalok. 20 órák: „Rossini” Hangjáték három részben. 21.40 órák: Táncczene.

Kedden, november 23-án.

12.10 órák: Zenekari muzika. 14 órák: Táncczene. 15 órák: Melles Béla-zenekar. 15.45 órák: Gyermekdelatini. 16.15 órák: Szalonfőző. 17 órák: „November” Vers, próza az őszről. 18 órák: „Rózsavallás” Az Operaház előadása. 21 órák: Előadás. 21.15 órák: Hanglemelek. 22.40 órák: Hanglemelek.

Szerdán, november 24-én.

12.10 órák: Szalonfőző. 14 órák: Rádiózenekar. 15 órák: Cigányzene. 15.45 órák: Előadás. 16 órák: Hanglemelek. 17 órák: Táncczene. 17.30 órák: Előadás. 17.45 órák: Égkek-számok. 18 órák: Honvédek műsora. 19 órák: Rokokó idill. 20 órák: Hanglemelek. 20.15 órák: „Sári bíró.” Vigjáték három felvonásban. 22.40 órák: Operatársulat.

Csütörtökön, november 25-én.

12.10 órák: Rendőrszenekar. 14 órák: Fűvőzenekar. 15 órák: Hanglemelek. 16 órák: Közművelődési előadás. 16.15 órák: Hegedűszámok. 17 órák: A Földművelésügyi Minisztérium előadása. 17.20 órák: Egyházi zene. 18 órák: Előadás. 18.20 órák: Filmdalok. 19 órák: Rádióhangverseny. 20.40 órák: Versék. 21 órák: Operaházi zenekar. 22.40 órák: Szórakoztató muzika.

Pénteken, november 26-án.

12.10 órák: Beszárk-zenekar. 14 órák: Cigányzene. 15 órák: Rádiózenekar. 16 órák: Előadás. 16.15 órák: Levente-zenekar. 17 órák: Spanyol és francia dalok. 17.30 órák: Sportközlemények. 18 órák: Német hallgatóság. 18.20 órák: Magyar népdalok. 19 órák: Csevegés. 19.10 órák: A Filharmoniai Társaság hangversenye. 20.50 órák: Versék. 21.10 órák: Szalonfőző. 22.40 órák: Szórakoztató zene.

Szombaton, november 27-én.

12.10 órák: Táncczene. 14 órák: Szalonfőző. 15 órák: Postászenekar. 16 órák: Előadás. 16.20 órák: Hanglemelek. 17 órák: Magyar dalok. 18 órák: Hanglemelek innen-onnan. 18.30 órák: Hanglemelek. 19 órák: „Az én műsora.” 20 órák: Hangverseny. 21 órák: Közvetítés. 21.15 órák: Cigányzene. 22.40 órák: Film- és tévedések.

Vasárnap, november 28-án.

7.30 órák: Szózat. Reggeli zene. 8.15 órák: Hírek. 8.50 órák: Öszinte beszéd. 9 órák: Rádiózenekar. 10 órák: Egyházi ének és szentbeszéd. 11 órák: Evangélium istentisztelet. 12.15 órák: Levente-főző. 12.55 órák: Zenekari muzika. 14 órák: Művészelemek. 15 órák: A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadása. 15.45 órák: Magyar nóták. 17 órák: Mindenből mindenkinek. 19 órák: Részletek az „Aranyvirág” e. operettből. 20.20 órák: Elbeszélés. 20.40 órák: Zongoraszámok. 21 órák: Közvetítés. 21.10 órák: Szalonfőző. 22.40 órák: Hanglemelek.

BUDAPEST I.: November 25-én, csütörtökön, 17 órák: Bitter Miklós dr.: „OLAJOS-NÖVENYEK”. — November 28-án, vasárnap, 15 órák: „IDŐSZERŰ GAZDASÁGI TANÁCSADÓ”.

BUDAPEST II.: November 23-án, kedden, 19 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐR”. — November 27-én, szombaton, 19.50 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐR”.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL

SZERKESZTŐ: BARTOSS KÁROLY
Altaiani Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bpest., Nagymező u. 3, Nyomdaiért felelős: Rácz István